

Utrecht University

Ter
INFO

Terrorisme bespreken in de klas

Nikki Sterkenburg – 14 februari 2020

Universiteit Utrecht

Even voorstellen

Nikki Sterkenburg

Universiteit Utrecht

Wat is TerInfo?

- TerInfo helpt docenten in het primair-, voortgezet onderwijs en het mbo met het bespreekbaarmaken van terrorisme en politiek geweld in de klas.
- Door het bieden van feitelijke kennis, historische context en pedagogische handvatten, draagt TerInfo bij aan de weerbaarheid van kinderen ten aanzien van terrorisme, extremisme en radicalisering.
- Gevoelige onderwerpen en thema's worden op een inclusieve manier besproken, waarbij er aandacht is voor meerdere perspectieven.

[Home](#)

In de klas

Kenniskbank

RECENTE GEBEURTENISSEN

Kabul: Augustus 2019

Een zelfmoordaanslag op een bruiloft in de Afghaanse hoofdstad Kabul.

[LEES MEER >](#)

El Paso: Augustus 2019

De aanslag door een schutter bij een Walmart in El Paso, Texas.

[LEES MEER >](#)

Colombo (Sri Lanka): April 2019

Een reeks van 8 aanslagen in Sri Lanka op 21 april 2019.

[LEES MEER >](#)

KENNISBANK?

De kennisbank van TerInfo biedt beknopte informatie over terroristische groeperingen, aanslagen en grote vraagstukken. Mocht je een verzoek hebben voor een specifiek artikel dat nu nog ontbreekt, neem dan contact met ons op.

Tijlijn

Overzicht aanslagen

Terroristen

Grote vragen

Werkstuk ondersteuning

Video's

Algemene informatie

Do's and Don'ts bij bespreken terrorisme

Het belang van historische significantie

Controversiële thema's bespreken

Hoe te gebruiken

Overzicht powerpoints

Overzicht lesplannen

Overzicht opdrachten

ABC

Emoties delen

Een lesplan gericht op het bespreekbaar maken van emoties die zijn opgeroepen door een aan terrorisme gerelateerde gebeurtenis.

[LEES MEER >](#)

ABC

Wat is terrorisme?

Een inleidend lesplan over het onderwerp terrorisme.

[LEES MEER >](#)

ABC

Handelings-perspectieven

Een lesplan over de verschillende vormen van terrorismebestrijding en de manieren waarop leerlingen zelf een bijdrage kunnen leveren.

[LEES MEER >](#)

ABC

Multi-perspectiviteit

Een lesplan over het belang van het ontwikkelen van een multiperspectivische houding.

ABC

Terrorisme in context

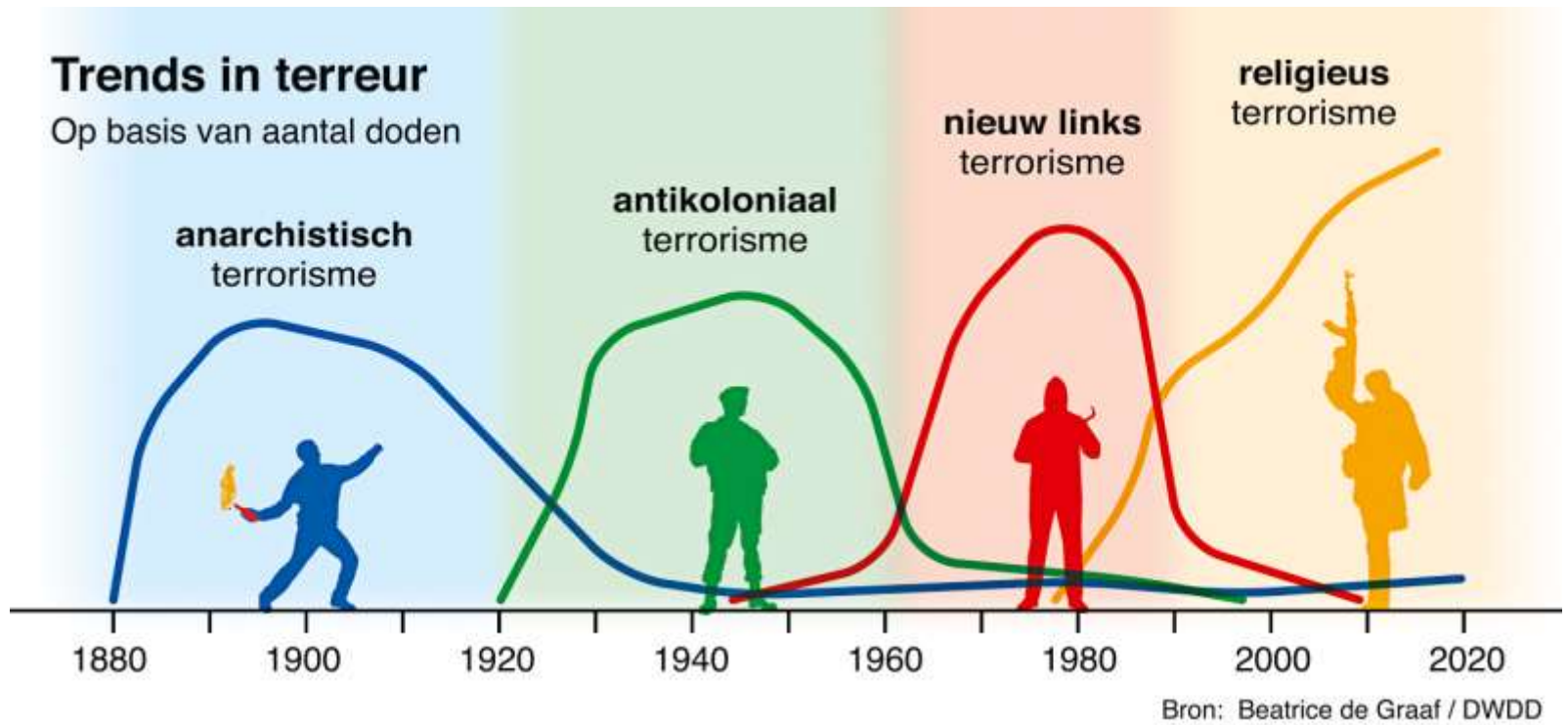
Een lesplan over de aanslag op de redactie van Charlie Hebdo in 2015.

ABC

Feiten, meningen en emoties

Een lesplan over het onderscheiden van feiten, meningen en emoties in de context van terrorisme.

Historiserend perspectief

Leerlingen krijgen álles mee

rtlnieuws

RTL Nieuws

Bekijk de laatste uitzending

Nieuws Economie Sport Entertainment Tech Lifestyle EditieNL Uitzendingen

11° 5 files / 11

Van kinderporno tot onthoofdingen: dit gebeurt er in de WhatsAppgroepen van scholieren

11 december 2019 11:59

Aangepast: 11 december 2019 22:21

Beeld ter illustratie

Universiteit Utrecht

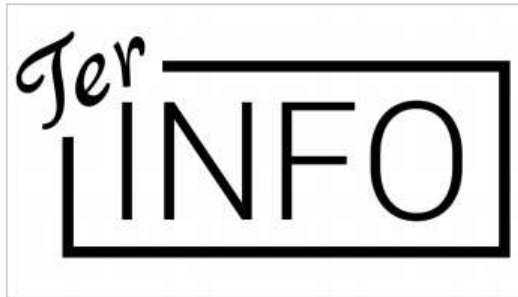

Utrecht, 18 maart 2019

Ter
INFO

Bespreken van het schietincident in Utrecht op maandag 18 maart

Universiteit Utrecht

Maandagochtend 18 maart vond rond 10.45 uur een schietincident plaats op het 24 oktoberplein in Utrecht. Hierbij vielen drie doden en vijf gewonden. Er is tenminste één dader die aan het begin van de avond is aangehouden. Het motief is op het moment van schrijven van deze brief nog onduidelijk, maar terroristisch motief is niet uitgesloten. Daarom was het dreigingsniveau in de provincie Utrecht tot de avond van 18 maart verhoogd naar niveau 5, het hoogst mogelijke niveau in Nederland.

In dit document vind je tips bij het bespreekbaar maken van dit incident in de klas. Allereerst is uiteengezet waarom het moeilijk en uitdagend is om dit bespreekbaar te maken. Daarna worden do's en don'ts behandeld voor het bespreken hiervan. Tot slot volgt een lesplan aan de hand waarvan u de leerlingen de ruimte kunt geven om het onderwerp bespreekbaar te maken in de klas.

Voor vragen en/of opmerkingen: ter-info@uu.nl

Marjolein Calon, docente Cihan:

“Na het behandelen van de lesstof van TerInfo is Cihan naar de kopman van Pegida toegestapt en heeft hem de hand gereikt. In plaats van te schreeuwen wilde deze jongere luisteren”

Uniek in de wereld

- Kennisinterventie
- Geen programma gericht op wegnemen vooroordelen
- Wetenschappelijke basis (evidence based), zie Theriault et al. (2017)
- Bottom up, ipv top-down (RAN EDU Berlin)
- Van 5 naar 65+ scholen (2017-heden)
- Zeer positieve evaluatie gemeente Utrecht

Evaluatie gemeente Utrecht (eind 2019)

“Op grond van het uitgebreide pionierswerk dat tot op heden is verricht, zowel inhoudelijk als procesmatig, en de kansen die er liggen om met verdere ontwikkeling tot meer maatschappelijke impact te komen, **verdient het ons inziens sterke aanbeveling voor verantwoordelijken om op de ingeslagen weg door te gaan.** Er zou verder geëxploreerd kunnen worden, met blijvende inachtneming van wetenschappelijke kaders op het gebied van (effect)evaluatie in bij voorkeur interdisciplinaire context, om ‘terrorisme bespreken in de klas’ in verdere bloei te zetten.”

Waarom?

Waar?

Wanneer?

**Wat is
terrorisme?**

Hoe?

Wie?

Wat is terrorisme?

❖ Moeilijk begrip

Kenmerken (volgens de NCTV):

❖ Terroristen willen met dreiging en geweld de politiek dwingen iets (niet) te besluiten of veranderen

❖ Angst zaaien

❖ Vanuit een **ideologisch** doel → een bepaald idee

INFO

Is dit terrorisme?

Terroristen plegen geweld vanuit een **ideologisch doel** (politiek, religieus, etc.)

Plofkraken worden gepleegd met een **praktisch doel**: geld stelen

Was hij een terrorist?

Terroristen zijn vaak
'non-state actors'

Wat Hitler en zijn
regering deden, heet
staatsterreur

Soms is het lastig te bepalen of het om terrorisme gaat

Het hangt er namelijk van af hoe je ernaar kijkt

Soms is lastig om te bepalen of het om terrorisme gaat

Ze zijn bijvoorbeeld
zowel terrorist als
staatsman →

Soms gebruiken landen
andere maatstaven

Die ook veranderen en
afhankelijk zijn van
politieke keuzes

Vraag 1

Hoe oud is terrorisme?

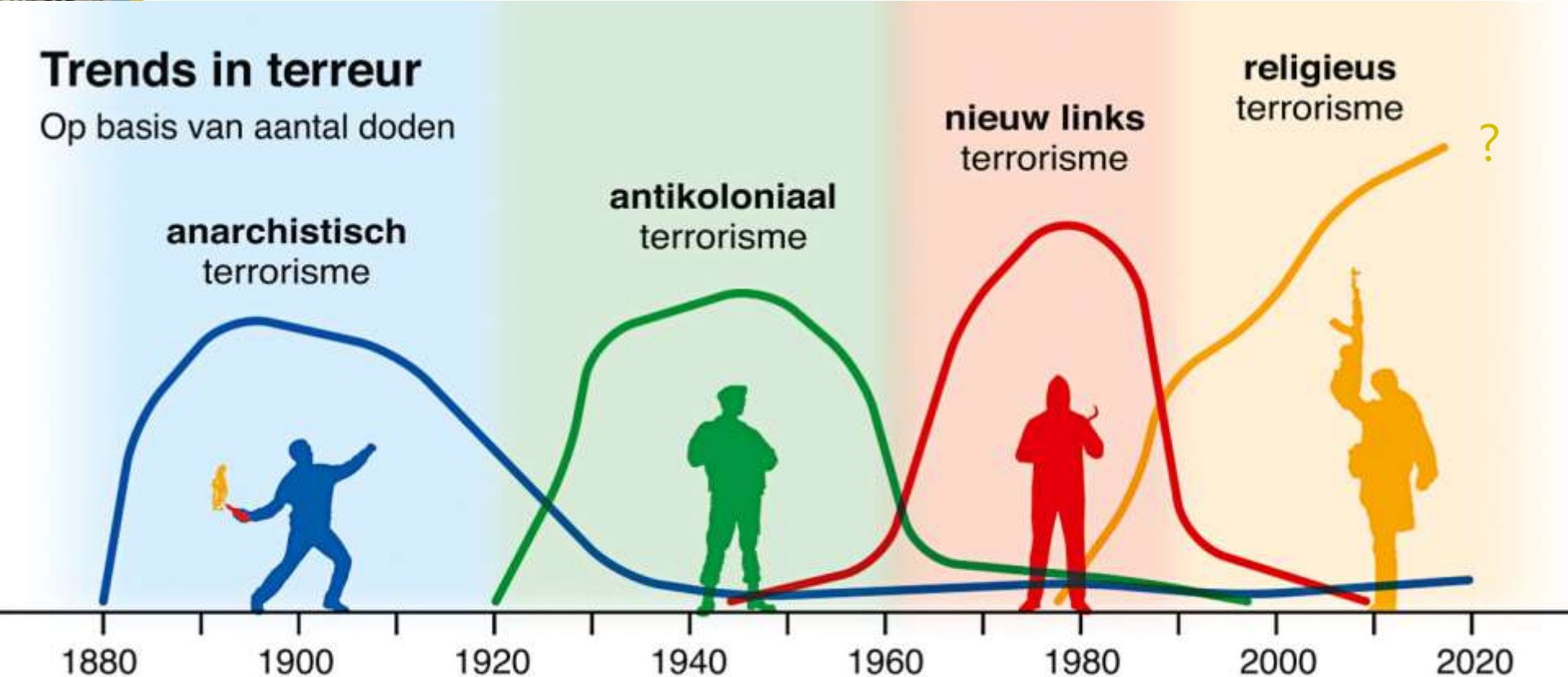

Universiteit Utrecht

Trends in terreur

Op basis van aantal doden

Bron: Beatrice de Graaf / DWDD

Universiteit Utrecht

Periods in terror

Analisis van aantal doden

anarchistisch
terrorisme

antikoloniaal
terrorisme

nieuw links
terrorisme

religieus
terrorisme

Vraag 2

Is er nu alleen religieus terrorisme?

Bron: Beatrice de Graaf / DWDD

Universiteit Utrecht

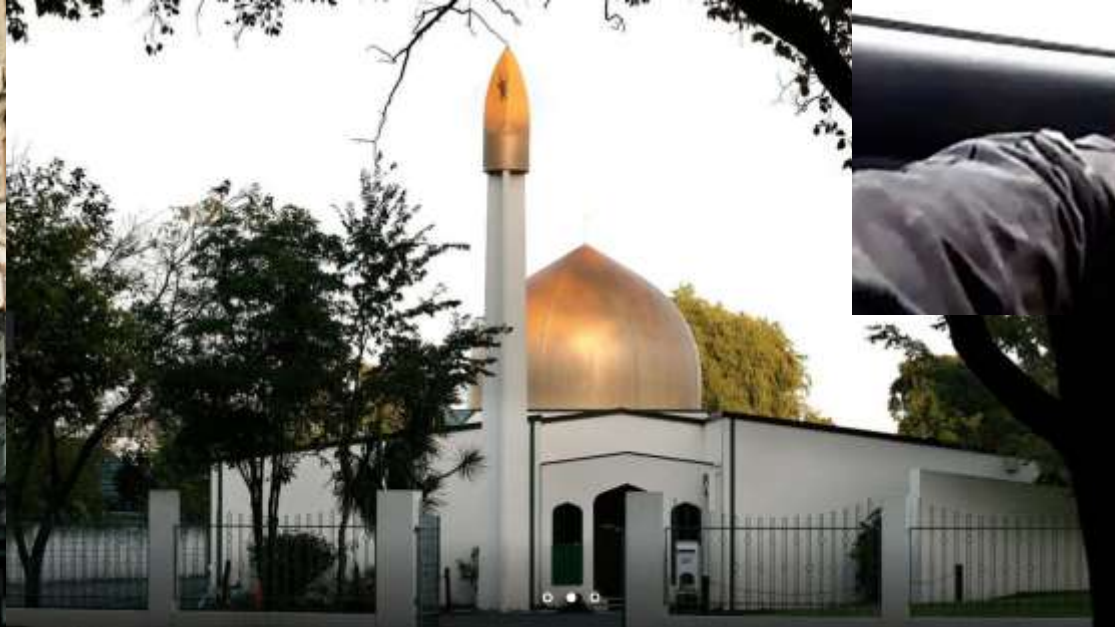
Een vijfde golf? Rechts- extremistisch terrorisme

de
INFO

Universiteit Utrecht

of INFO

Universiteit Utrecht

Aanslag moskee Enschede (2016)

of
INFO

Universiteit Utrecht

Noorwegen 22 juli 2011.

Welke verhalen hadden de kinderen na de aanslag?

1. de verhalen die de meeste leerlingen hadden geconstrueerd (grotendeels op basis van de media), konden hen onvoldoende veiligheid bieden;
2. de verhalen kende een grote mate van fictie, waardoor de mate van onzekerheid toenam;
3. leerlingen waren onzeker over de geloofwaardigheid van de overgebrachte informatie;

(Jørgensen et al., 2015).

Kennis van geschiedenis als troost:

- De verwachting is dat de weerbaarheid tegen negatieve emoties kan worden vergroot door studenten feitelijke kennis te bieden. Dit maakt het gemakkelijker om gebeurtenissen in perspectief te plaatsen, zodat angstgevoelens kunnen worden beperkt (Jolls, Sunstein & Thaler, 1998; Wansink & de Graaf, 2019).

Bij het bespreken van terrorisme - een politiek beladen en normatief onderwerp - zijn kennis en contextkennis cruciaal.

4
3

1
2

Content +

Counter-narrative

Arguments

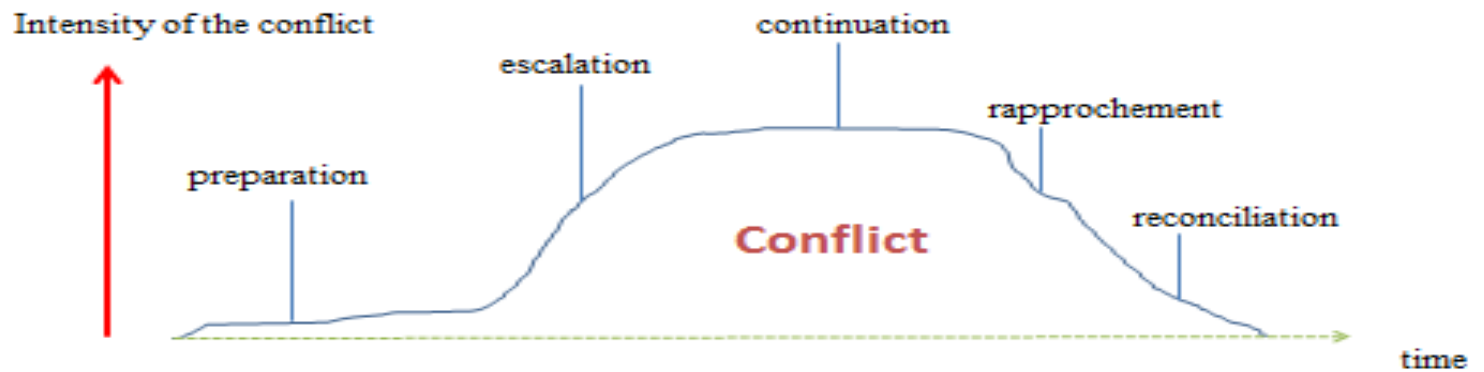
Relation +

Cool-down

Relativism

Fig. 1.

Adjusted model of C. Craig (Dialogue for a Peaceful Change)

Dank!

- Meer weten?
www.ter-info.nl
- ter-info@uu.nl
- n.sterkenburg@uu.nl

